

PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 177 (276) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, piątek 30 listopada 1928 r.

TREŚĆ: ZSRR. a sprawy zagraniczne: Polska a państwa bałtyckie. — Polska a Węgry. — Mocarstwa a Z. S. R. R. — Turcja a Z. S. R. R. — **Sprawy wewnętrzne:** życie partyjne. — Sprawy gospodarcze. — **Notatki i informacje:** Różne. — Artykuły nieuwzględnione.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A PAŃSTWA BAŁTYCKIE.

Prasa sowiecka z dn. 27 i 28.XI podaje depesze swego korespondenta (Borysowa) z Rygi, omawiające politykę polską w państwach bałtyckich, a głównie na Łotwie. Korespondent sowiecki streszcza głosy dzienników łotewskich „Tevia“ i „Stradneku Avize“, z których pierwszy charakteryzuje jako organ faszystów, a drugi — socjal-demokratów i znajduje w nich wyraźne zastrzeżenia przeciwko wzrostowi wpływów polskich na Łotwie. Szczegółowo komentuje Borysow artykuł byłego ministra spraw zagranicznych Cielensa, w którym omawiał on ewentualność zawojowania Litwy przez Polskę i wypowiadał się przeciwko udziałowi Polski w związku państw bałtyckich.

Informacje te podają również „Izwestja“ i „Ekonomiczeskaja żiżń“.

Izwestja 28.XI, komentując te informacje, wskazują, iż potwierdzają one analogiczne głosy prasy sowieckiej i wskazują, że obecna chwila jest decydująca dla orjentacji polityki zagranicznej Łotwy w stosunku do Polski. Stanowisko, jakie zajmie rząd łotewski w prowadzonych obecnie rokowaniach z Polską, ujawni dalszy kierunek tej polityki.

POLSKA A WĘGRY.

Izwestja 27.XI podają depeszę swego korespondenta Bratina, omawiającą zamierzony przyjazd węgierskiego ministra spraw zagranicznych do Warszawy. Bratin twierdzi, że w kołach politycznych uważają urzędowy cel przyjazdu ministra, t. j. podpisanie umowy arbitrażowej tylko za pretekst i powtarzają pogłoskę, że prawdziwym powodem przyjazdu ministra Walko jest usiłowanie Polski odegrania roli pośrednika w stosunkach węgiersko-rumuńskich. W kołach politycznych — zdaniem Bratina — ma być znowu omawiana sprawa narad, które marszałek Piłsudski odbył w Rumunji oraz spraw, które poruszali gen. Leron w Bukareszcie i minister Poinleve w Wiedniu. Bratin uważa również, że przyjazd ministra węgierskiego ma poprzeć żądania, zgłoszone w ostatniej

nocie polskiej do rządu czeskiego z powodu działalności organizacji ukraińskich w Czechosłowacji.

MOCARSTWA A ZSRR.

Ekonomiczeskaja żiżń 27.XI w przeglądzie polityki zagranicznej zaznacza, że Francja i Anglja w dalszym ciągu prowadzą wspólnie politykę, skierowaną przeciwko Rosji sowieckiej i przygotowują blok, który mógłby zmobilizować wielkie siły do wojny przeciwko Rosji sowieckiej. Na potwierdzenie swych słów, gazeta przytacza fakt przyjazdu polskiej i estońskiej delegacji do Rygi z okazji 10-lecia niepodległości Łotwy, w czem widzi ona krok Polski, skierowany przeciwko związkowi sowieckiemu i dalsze przygotowania do zrealizowania antysowieckiego bloku od Bałtyku do morza Czarnego.

Wieczerniaja Moskwa 26.XI podaje z Wiednia depeszę o zjeździe w Bukareszcie robotniczo-właścicielskiego bloku i zebraniach publicznych, które odbyły się równocześnie. Na zebraniach tych miały być wygłoszone referaty, demaskujące przygotowania do wojny przeciwko ZSRR, przyczem mówcy mieli nawoływać proletarjat rumuński do przeciwstawienia się wszystkim zamachom na „socjalistyczne budownictwo ZSRR“.

TURCJA A ZSRR.

Izwestja 27.XI zamieszczają wywiad korespondenta ajencji Tass z nowoprzybyłym do Moskwy posłem tureckim Wasyf-bejem. W wywiadzie dyplomata sowiecki miał oświadczyć, że stosunki polityczne pomiędzy Turcją a ZSRR są bardzo szczere i trwałe, gdyż opierają się one na wspólnych interesach i wzajemnym szacunku. Stosunki te w przyszłości mają wszystkie szanse dalszego rozwoju. Również stosunki gospodarcze i handlowe rozwijają się dobrze w ramach umowy handlowej z roku 1927 i leżą w interesach obu stron. Wasyf-bej wskazał na potrzebę nawiązania również łączności kulturalnej pomiędzy obu narodami, których losy mają dużo wspólnego. Zdaniem posła, bliskie stosunki z Rosją sowiecką powinny być jedną z podstaw polityki zagranicznej Turcji.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ZYCIE PARTYJNE.

Prawda 27.XI podaje uchwały przyjęte na plenum centralnej komisji kontrolującej partji komunistycznej. Uchwały dotyczą szczegółów z działalności komisarjatu ludowego robotniczo - włościańskiej inspekcji ZSRR. na rok 1928-29 i omawiają szczegółowo dyrektywy, które ma się kierować ten komisariat w swych pracach. Uchwały szczegółowe poprzedza rezolucja ogólnego znaczenia, w której jest mowa o rozmaitych kierunkach, uwidaczniających się w prasie komunistycznej. W rezolucji tej plenum komisji kontrolującej podkreśla „całą wagę i znaczenie powziętych decyzji co do walki z wpływami drobnoburżazyjnemi na poszczególne składniki naszej partji, wyrażające się w otwartym prawem odchyleniu i w ugodowym stosunku zarówno względem niego, jak i względem trockizmu. Plenum całkowicie i w zupełności solidaryzuje się z centralnym komitetem co do tego, że w danym stadium głównym niebezpieczeństwem dla partji jest prawe odchylenie, przeciwko któremu winna być skierowana najbardziej zdecydowana głównie ideologiczna walka, jednakże bez osłabienia wszechstronnej walki z trockizmem“.

Prawda 27.XI pod nagłówkiem „Rozbudowa partji“ zamieszcza szereg artykułów i notatek pod hasłem „Organizujmy szeroką kampanję wyjaśnień, skierowaną przeciwko prawicowemu niebezpieczeństwu“. Wszystkie te notatki stwierdzają, że naczelne organy partyjne udzieliły wszystkim niższym i podwładnym organizacjom wskazówek, że w danej chwili t. zw. prawicowe odchylenie jest największym niebezpieczeństwem dla partji i że należy je zwalczać jak najostrzej. Pierwszy z artykułów, zamieszczonych w rzeczonyj rubryce wskazuje na konieczność dalszego rozwoju t. zw. samokrytyki, czego domaga się zwiększona aktywność mas robotniczych. Odchylenie prawicowe wskazywane jest jako cel najostrożniejszej walki w imię „leninowskiej ideologii partyjnej“.

Prawda 27.XI komunikuje o wynikach IX partyjnej konferencji garnizonów Moskwy i gubernji Moskiewskiej. Konferencja przyjęła również szereg uchwał wskazujących na konieczność zdecydowanego zwalczania prawicowego odchylenia.

Izwiestja 21.XI donoszą, że w Taszkencie usunięto ze stanowiska opozycjonistów prawicowych: se-

kretarza miejskiej organizacji partyjnej żukowskiego i sekretarza jednej z dzielnicowych organizacji Lubczenko.

Izwiestja 21.XI podają z Kremieniczuga, iż ślusarz Czewerdyński zadenuncjował władzom partyjnym istnienie tajnej organizacji trockistów, która rozpowszechniała ulotki opozycyjne wśród 2 tysięcy robotników fabryki budowy wagonów. Trockiści działali jako „bolszewicy-leninowcy“. Denuncjator zakomunikował władzom partyjnym nazwiska członków tajnej organizacji. Na podstawie tej wiadomości dokonano likwidacji „kontrrewolucyjnego ośrodka“.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Izwiestja 27.XI omawiają wyniki prac plenum centralnego komitetu wykonawczego, którego sesja odbyła się ostatnio. Tematowi temu poświęcony jest wstępny artykuł redakcyjny, który stwierdza, że tematami obrad były głównie: wytyczne polityki partyjnej i rządu sowieckiego w sprawach gospodarczych oraz trudności, jakie ujawniły się w omawianej dziedzinie w roku bieżącym. Artykuł stwierdza, że plenum centralnego komitetu w swych uchwałach zachowało poprzednią linię postępowania, a mianowicie postanowiło i kategorycznie potwierdziło, że „wielki przemysł i produkcja środków wytwórczych jest podstawą socjalistycznej przebudowy całego gospodarstwa narodowego i punktem wyjścia industrializacji kraju“. Artykuł nadmieniał, że plenum wypowiedziało się również przeciwko zwolnieniu tempa industrializacji i w tym celu zwiększyło do 1.650 milionów rubli kredyty wyznaczone na potrzeby wielkiego przemysłu. Równocześnie plenum przyjęło szereg uchwał, mających przyczynić się do rozwoju sił produkcyjnych wsi, przyczem główna uwaga ma być zwrócona na rozwój i poparcie wszystkich form gospodarki kolektywnej. Zarazem mają być ponierane i drobne gospodarstwa, lecz w wyrażnym kierunku skłaniania najbardziej ubogiej ludności wiejskiej do przechodzenia do kolektywnych form gospodarki. Uchwały plenum potwierdzają konieczność zwalczania wszelkimi środkami wpływów „kułackich“ i udzielają szereg wskazówek co do działalności organów administracyjnych w tym kierunku. W końcu dziennik podnosi konieczność zwalczania prawicowego odchylenia.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

Izwiestja 18.XI podają, że delegacja sowiecka z prof. Kryczmanem na czele weźmie udział w obradach międzynarodowego kongresu statystycznego w Genewie.

Sowiecka prasa białoruska z drugiej połowy listopada donosi o licznych wypadkach dokonania zamachów terrorystycznych na życie urzędników sowieckich i komunistów, podpalenia t. zw. „kołchozów“, rozrzucania ulotek o treści kontrrewolucyjnej i t. p.

w okręgach Orszańskim, Mińskim, Mohylowskim, Bobrujskim i Homelskim. Według informacji pism, akcja ta wydaje się być szczególnie ożywiona w okręgu Orszańskim.

Prasa emigracyjna omawia wyprzedaż rosyjskich dzieł sztuki w Berlinie, wita z uznaniem decyzję sądu niemieckiego o zaskwestrowaniu tych dzieł sztuki, których właściciele znajdują się na emigracji i zarzuca zmarłemu ambasadorowi niemieckiemu w Moskwie hr. von Brockdorf-Rantzau udział w organizacji wyprzedaży, z której wpływy przeznaczone

być mają na pokrycie zadłużenia ZSRR w stosunku do Niemiec.

Rul 10.XI donosi, że współzałożycielem rosyjsko-niemieckiej ligi dla walki z bolszewizmem w Berlinie, o której zebraniu doniosła prasa sowiecka, nie jest rosyjski polityk Piotr Mielgunow, lecz niejaki A. von Mielgunow, obywatel niemiecki i były oficer armji niemieckiej. Z działaczy rosyjskich w obradach ligi brali udział senator Bellegarde, prof. Owczynnikow, Fabrycius, Chomutow i inni. Pierwsi dwaj wypowiedzieli się przeciwko skrajnie prawicowemu kierunkowi polityki ligi.

Rul 10.XI donosi, że w Moskwie rozpoczęto pracę nad zburzeniem klasztoru „Strastnoj Monastyr“.

Siegodnia 17.XI donosi o aresztowaniu prawosławnego biskupa Augustyna i kilku duchownych prawosławnych, którzy protestowali przeciwko zamknięciu cerkwi w Iwanowo-Wozniesiensku.

Nowoje Wremia 8.XI ogłasza komunikat synodu biskupów rosyjskich na emigracji w sprawie udziału metropolity Eulogjusza w pogrzebie cesarzowej Marii Teodorówny. Komunikat ten zaprzecza pogłoskom o tem, iż nad grobem cesarzowej nastąpić miało pojednanie metropolity Eulogjusza z synodem i twierdzi, iż synod pozostaje na stanowisku, według którego metropolita Eulogjusz powinien bez zastrzeżeń uznać władzę synodu i podporządkować się jego decyzjom.

Rul 10.XI podaje, że urlop komisarza ludowego spraw zagranicznych Cziczierina przedłużono do 1-go stycznia r. b. Po krótkim pobycie w Berlinie wyjedzie Cziczierin do Wiesbaden, zaś stamtąd do Włoch.

Wozroźdenje 10.XI donosi o ukazaniu się w Paryżu nowego pisma rosyjskiego „Pariżskoje Utro“. W najbliższym czasie ukaże się tygodnik „Rossija i Sławianstwo“.

Słowo 25.XI ogłasza deklarację Burcewa w sprawie organizacji „Bratstwo Russkoj Prawdy“. Powołując się na opinię gen. Wrangla i dwóch działaczy rosyjskich, którzy badali poczynione tej organizacji zarzuty, Burcew stwierdzi, iż zarzut prowokacji, poczyniony przez część prasy rosyjskiej tej organizacji, jako całosci, należy uznać za nieistotny. Kierownicy organizacji dążą szczerze do obalenia ustroju sowieckiego w ZSRR.

Siegodniu 18.VI donosi, że Burcew wznowił wydawnictwo pisma „Obszczeje Dieło“ w języku rosyjskim. Pierwszy zeszyt ukazał się w Paryżu i nawołuje emigrację do bezwzględного zwalczania sowietów.

Rul 18.XI podaje, że C. K. ZMK organizuje „miesiąc zwalczania antysemitizmu w ZSRR“.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Komunističeskoj Internacjonal (tygodnik) Nr. 43. Nowa konfiguracja zjednoczonego frontu. — Znaczenie wydarzeń w Łodzi (art. Branda). — Wzorowa burżuazyjna rewolucja narodowa (art. Krejbicha). — Z działalności wyższej szkoły austriacko-marksowskiej polityki realnej. — Zagadnienie organi-

zacyjnego wzmocnienia wpływów ideologicznych partji komunistycznych w państwach kapitalistycznych (art. Piatnickiego). — Nr. 44—45. Zaostrzenie walki klasowej a niebezpieczeństwo prawicowe. — Sytuacja i perspektywy we Włoszech. — Bezrobocie w Anglii a zadania partji komunistycznej. — Perspektywy imperjalizmu amerykańskiego a niebezpieczeństwo prawicowe w amerykańskiej partji komunistycznej. — 10 lat walki i konsolidacji ideowej w partji komunistycznej Grecji. — Ustawa antysocjalistyczna a ruch robotniczy w Niemczech. — Ruch robotniczy nad oceanem Spokojnym i Nowa Zelandja. — Uchwała komitetu wykonawczego międzynarodówki komunistycznej o zagadnieniu południowo-afrykańskim.

Komunist 3.XI. Otwarcie Sejmu polskiego.

Komunist 6.XI. Dwa zjazdy dwóch PPS.

Proletarska Prawda 11.XI. Zbrojny pokój (z okazji 10-tej rocznicy zawieszenia broni po wojnie światowej). — „Wielki dzień ukraiński“ (o wypadkach we Lwowie). — Z życia Ukraińców zagranicą.

Saweckaja Bielaruś 11.XI. 10-lecie niepodległości Polski a Białoruś Zachodnia. — 10.XI. Niebezpieczeństwo głodu na Białorusi sowieckiej.

Prawda 13.XI. Radykalny „bunt na kolanach“ (o przesileniu we Francji). — Proletariat francuski a 10-ta rocznica zawieszenia broni. — Bojowa deklaracja imperjalizmu amerykańskiego. — Nowy atak na naftę sowiecką.

Saweckaja Bielaruś 15.XI. Polska biała noc (o konferencji polsko-litewskiej w Królewcu).

Wieczerniaja Moskwa 16.XI. Niepowodzi się (o sytuacji politycznej w Polsce).

Prawda 20.XI. Znamienna rocznica (art. Zinowjewa z okazji 10-tej rocznicy anulowania traktatu brzeskiego przez RSFSR.).

Trybuna Radziecka 21.XI. Nowa fala (nauki wynikające ze strajku łódzkiego dla polskiej partji komunistycznej). — Komunistyczna partja Polski wobec nowych zadań. — Listy otwarte komitetu wykonawczego międzynarodówki komunistycznej do członków komunistycznej partji Polski. — Strajk łódzki (kronika wypadków i przebiegu strajku).

Izwiestja 23.XI. Nowe intrygi przeciwko nacji sowieckiej.

Izwiestja 27.XI. Jeszcze o mechanicznych obywatelach (art. M. Gorkija, zawierający polemikę z wywodami anonimowych autorów, którzy w listach do pisarza krytykowali ustrój sowiecki).

Ekonomiczeskaja Żizń. 27.XI. 7-godzinny dzień roboczy w przemyśle włókienniczym.

Rul 28.X. Obudzenie się Galicji.

Wozroźdenje 29.X. Rosja a Polska (korespondencja z Warszawy).

Rul. 1.XI. Likwidacja majątku rosyjskich osób prawnych (art. Rabinowicza o tej likwidacji w Polsce).

Ruś 11.XI. Niech będzie jej wola (art. N. Marynina o stosunkach polsko-rosyjskich).

Siegodnia 13.XI. Sztuka polska w ciągu ostatnich 10 lat (art. Kaden-Bandrowskiego). — Niema rozłamu we frakcji polskiej (o sytuacji w klubie polskim rady miejskiej w Dźwińsku).

Siegodnia 14.XI. Zjazdy rosyjskie w Polsce.

Rul 15.XI. Na kresach wschodnich Polski.

Ruś 23.XI. Jubileusz Polski.

